

IRAANSE DRONE-TECHNOLOGIE ALS GEOSTRATEGISCHE WAPEN VAN RUSLAND TEGEN EUROPA

Regio update Iran | Sinds 2022 is Iraanse militaire steun aan Rusland gericht op het ondermijnen van de Europese geostrategische veiligheid. Dat is sinds de steun van NAVO aan de aanvallen van Israël op Iran gestegen. De recente inslag van een kamikazedrone met ‘Iraanse technologie’ op NAVO-grondgebied benadrukt de veiligheidsrisico’s en verdiept de geostrategische breuklijnen binnen de internationale wereldorde. Voor het eerst heeft een door Iran vervaardigde kamikazedrone het luchtruim van een NAVO-lid geschonden. Dit moet geïnterpreteerd worden als een waarschuwingssignaal van Teheran en Moskou aan het adres van zowel de NAVO als de nationale veiligheid van Polen en de Europese Unie.

Afgelopen week is in het oosten van Polen een kamikazedrone met Iraanse technologie neergestort. De NAVO en Poolse functionarissen zagen het als een “potentiële provocatie” en een nieuwe strategische bedreiging voor de Oost-Europese veiligheid. De gebeurtenis heeft het debat over NAVO-veiligheid en de mogelijke herinvoering van sancties tegen Iran opnieuw op scherp gezet.

Aanval op Osiny, meer dan een incident

Op de avond van 19 augustus 2025 crashte en explodeerde een militaire drone in het dorp Osiny, in het Lublin-voivodeschap. De ontploffing vond plaats nabij de explosiegevoelige stikstoffabriek van Puławy. Dit was geen op zichzelf staand incident, maar een betekenisvol signaal richting de Europese veiligheid.

In de oorlog van Rusland tegen Oekraïne betroffen eerdere incidenten — zoals luchtruimschendingen in Roemenië, Letland, Moldavië en Litouwen — meestal raket- of droneresten die neerkwamen nabij actieve conflictgebieden of tijdens grootschalige bombardementen. Bij het incident in Osiny ging het echter om een operationele Iraanse drone, uitgerust met een Chinese motor, voorzien van Noord-Koreaanse opschriften en vermoedelijk van Russische makelij, die vanuit Wit-Rusland het Poolse luchtruim binnendrong.

Iraanse drone-technologie als gamechanger

Westerse veiligheidsbronnen en internationale media meldden dat het neergestorte toestel sterke gelijkenissen vertoont met Russische drones die gebaseerd zijn op het ontwerp van de populaire Iraanse Shahed-modellen. De effectiviteit van deze drones motiveerde het Pentagon om voor de Amerikaanse luchtmacht een 1:1-replica van de Shahed-136 te vervaardigen. Deze kostenefficiënte onbemande luchtvaartuigen hebben Rusland in staat gesteld militaire verliezen in de oorlog in Oekraïne om te zetten in tactische overwinningen. Dit ten koste van tienduizenden burgerlijke slachtoffers in Oekraïne.

Volgens de Oekraïense militaire inlichtingendienst produceert de Alabuga-dronefabriek, ongeveer duizend kilometer ten oosten van Moskou, inmiddels meer dan 5.500 eenheden per maand — een veertienvoudige toename ten opzichte van slechts een jaar geleden.

De strategische impact van Iraanse drones, na de succesvolle aanval op Aramco, de staatsoliemaatschappij van Saoedi-Arabië in 2019, was eerder door Israël opgemerkt. In de oorlog in Oekraïne creëerden drones een patstelling die doet denken aan het statisch front met artillerie in de Eerste Wereldoorlog. De inzet van drones, als een revolutie in de oorlogsvoering, worden beslissender als AI deze vliegende wapens als terminale besturing begeleidt.

Damon Golriz
Geopolitiek analist Iran

Daardoor kan Rusland nu per nacht tot wel duizend drones inzetten om de Oekraïense luchtverdediging te overweldigen en het moreel van de bevolking te ondermijnen. Deze drones kunnen bovendien als lokmiddel worden ingezet om NAVO-luchtafweer af te leiden of uit te lokken, zoals volgens analyses van het Poolse leger mogelijk het geval was in Osiny.

Iran en Wit-Rusland bedreigen Europa

Volgens de Poolse officier van justitie wijzen de eerste onderzoeken erop dat de drone vermoedelijk vanuit Wit-Rusland is gevlogen, al worden een Russische oorsprong of zelfs interne sabotage nog niet uitgesloten.

De strategische crux met dit incident is dat de dodelijke drone het grondgebied van NAVO-lidstaat Polen niet vanuit Rusland of Oekraïne binnenkwam, maar vanuit Wit-Rusland. Dat is gek, maar niet toevallig.

Wit-Rusland en Iran — twee landen die de Russische oorlog in Oekraïne steunen — zijn voornemens hun bilaterale betrekkingen op alle terreinen, inclusief militaire samenwerking, verder te verdiepen. Dat verklaarden hun presidenten vorige week tijdens gesprekken in Minsk. “In deze geopolitiek woelige tijden zetten Minsk en Teheran consistente en evenwichtige stappen om hun samenwerking uit te breiden. Ze werken hard om elke nieuwe uitdaging om te zetten in een kans,” aldus president Loekasjenko. Beide landen, die onder zware westerse sancties en internationale isolatie vallen, bespraken in Minsk de mogelijke vorming van een gezamenlijk defensiepact in de oostflank van Europa. Teheran toont interesse in hulp van Wit-Rusland bij het herstellen van zijn luchtverdedigingssystemen en capaciteiten voor elektronische oorlogsvoering, die beschadigd raakten tijdens recente escalaties met Israël.

Het incident in Osiny suggereert dat Minsk probeert de Iraanse drone- en rakettechnologie eigen te maken. Dit versterkt de macht van Rusland en ondermijnt de geostrategische veiligheid van Europese NAVO-lidstaten. De pijnlijke vraag is of Europa-kritische Trump-administratie deze druk op Europa niet juist zou verwelkomen. De aanwezigheid van Iraanse drones — en mogelijk ook raketten — aan de oostgrens van Europa, binnen het kader van de Russische proxy-oorlog, vormt een duidelijke veiligheidsdreiging voor de NAVO en zal onvermijdelijk een reactie van het bondgenootschap uitlokken. Het incident in Osiny heeft terecht tot bezorgdheid binnen de NAVO geleid, waarop Europese bondgenoten inmiddels hebben gereageerd. In dit verband heeft Nederland aangekondigd vanaf december tot juni volgend jaar twee Patriot-luchtverdedigingssystemen en circa 300 militairen te stationeren op Pools grondgebied. Deze maatregel onderstreept dat het incident in Osiny geen lokaal voorval is, maar wordt gezien als een bedreiging voor de collectieve veiligheid van het bondgenootschap.

Iraanse escalatie tegen Europa loont

Iran beschouwt Europa als zwak en geostrategisch irrelevant. Zijn zien de EU grotendeels ondergeschikt aan de Verenigde Staten om een strategisch gewicht te tonen. De rationale is dat een gecalculeerde Iraanse escalatie tegenover Europa, weinig strategische nadelen hebben, terwijl dit de samenwerking met Rusland en China versterkt. Voor Iran, hebben de Europese NAVO-lidstaten niet alleen politieke steun uitgesproken voor de recente Israëlische luchtaanvallen op Iraans grondgebied, maar leverden ook via logistieke kanalen—vaak in samenwerking met bepaalde Arabische staten—ondersteuning aan Israël.

Damon Golriz
Geopolitiek analist Iran

Dit versterkt de waarneming in Teheran dat niet Iran niet alleen met Israël en de Verenigde Staten aangevallen werd, maar dat deze 12-dagen oorlog van Iran met NAVO gevoerd werd. De strategische conclusie hieruit is dat het voortbestaan van het Iraanse regime afhankelijk is van hoe Teheran samen met grote spelers als Moscow en Peking maar ook met kleinere revisionistische spelers als Wit-Rusland en Noord-Korea strategische coalities weet sluiten. Als er behoefte is aan de-escalatie zelfs met Europa, dan is effectiever om met Moscow en Peking te praten dan met Brussel.

Recent voorbeeld is de Europese reactie op Iraans atoomprogramma. Deze week bespreken Europeanen de herinvoering van VN-sancties (snapback) en de mogelijke plaatsing van Iran onder Hoofdstuk VII, waarmee de VN-Veiligheidsraad Iran kan aanmerken als bedreiging voor internationale vrede en veiligheid en met niet-militaire of zelfs militaire middelen (!) kan optreden om stabiliteit te herstellen. Iran waarschuwde Europa voor “consequenties” als zij snapback inzetten.

In dit geopolitieke krachtenveld verdiept de alliantie tussen ayatollah Khamenei en president Poetin de structurele breuken in de internationale orde. Iraanse dronetechnologie, ingezet als geostrategisch wapen van Rusland tegen de Europese veiligheid, is slechts één voorbeeld. Europa kijkt voorlopig toe, terwijl in het Oval Office de machtigste westerse fan van Poetin, president Trump als een Koning, tegenover zijn Europese onderdanen netjes in een rij aan tafel zit.

De herinvoering van VN-sancties en de Europese positionering in de verdere escalaties tussen Iran en Israël zullen bepalen hoe Europa haar eigen soevereiniteit kan waarborgen.

Damon Golriz
Geopolitiek analist Iran

